

Rapport

Welbevinden in de rijke landen

Het onderzoekscentrum van UNICEF heeft opnieuw een vergelijkende rapportage uitgebracht over het welbevinden van kinderen en jongeren in de 29 rijkste landen van de wereld. Een eerder rapport (report card 7) gaf een vergelijkbare weergave en kwam uit in 2007. Op deze pagina vindt u een samenvatting van report card 11, een gedeelte met veelgestelde vragen over dit onderzoek en een onderdeel waarin de regionale verdeling van de welbevindenschalen in Nederland wordt weergegeven.

E. J. de Wilde
D. Kann-Weedage
B. Meima

Inhoud

Achtergrond van de Unicef Report card

Vergelijking tussen Report Cards

Veelgestelde vragen over de UNICEF-rapportage

Nederlandse provincies in de UNICEF-ranglijst

Regionale verdeling in Nederland

Materieel Welbevinden

- Kinderen in armoede
- Armoedever schillen
- Gezinswelvaart

Gezondheid en Veiligheid

- Zuigelingensterfte
- Laag geboortegewicht
- Vaccinatiegraad
- Kindersterfte

Onderwijs

- Deelname kleuteronderwijs
- Deelname voortgezet onderwijs
- Geen werk of opleiding
- Onderwijsprestaties

Gedrag en Risico's

- Tienermoederschap
- Overgewicht
- Ontbijten
- Fruit eten
- Bewegen
- Roken
- Alcohol
- Cannabis
- Vechten
- Gepest worden

Huisvesting en Omgeving

- Kamers per persoon
- Luchtverontreiniging
- Moord

Wat kinderen zelf vinden

- Tevredenheid met het leven
- Relatie met klasgenoten
- Praten met moeder
- Praten met vader

Achtergrond van de Unicef Report card

Het UNICEF Innocenti Research Centre in Florence werd opgericht in 1988 om de onderzoekscapaciteiten van het 'United Nations Children's Fund' te versterken. Sinds 2000 brengt het onderzoeksinstituut de *Report Cards* uit. Dit zijn publicaties die het welbevinden van kinderen in geïndustrialiseerde landen in kaart brengen. De geïndustrialiseerde landen maken veelal deel uit van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

De *Report Cards* maken het mogelijk om vergelijkingen te maken tussen de OESO landen op het gebied van het welbevinden en de rechten van de kinderen. In elke Report Card staan tabellen waarin de landen gerangordend worden op basis van beschikbare cijfers over een specifiek onderwerp. De Report Card 11 die nu verschenen is gaat specifiek over het welbevinden van kinderen in rijke landen en is hiermee een opvolger van Report Card 7 uit 2006. Report Card 9 ging ook over welbevinden, maar hierbij lag de nadruk met name op de ongelijkheid in welbevinden.

Een overzicht van de verschenen Report Cards

- 2000: [Innocenti Report Card 1](#): Kinderarmoede in Rijke Landen.
- 2001: [Innocenti Report Card 2](#): Overlijden als gevolg van Letsel van Kinderen in Rijke Landen.
- 2001: [Innocenti Report Card 3](#): Tienerzwangerschappen in Rijke Landen.
- 2002: [Innocenti Report Card 4](#): Onderwijsachterstanden in Rijke Landen.
- 2003: [Innocenti Report Card 5](#): Overlijden als gevolg van Kindermishandeling in Rijke Landen.
- 2005: [Innocenti Report Card 6](#): Kinderarmoede in Rijke Landen.
- 2007: [Innocenti Report Card 7](#): Kinderarmoede in Perspectief: Een overzicht van het Welbevinden van Kinderen in Rijke landen.
- 2008: [Innocenti Report Card 8](#): Kinderopvang: Vroegschoolse Educatie en Kinderopvang in Economisch Ontwikkelde Landen.
- 2010: [Innocenti Report Card 9](#): Ongelijkheid in Welbevinden van Kinderen in de Rijkste Landen van de wereld.
- 2012: [Innocenti Report Card 10](#): Kinderarmoede in Rijke Landen.
- 2013: [Innocenti Report Card 11](#): Welbevinden van Kinderen In Rijke Landen.

Vergelijking tussen Report Cards

Welbevinden in de Report Cards

Report Card 11 heeft net als Report Card 9 en 7 het *welbevinden van kinderen in rijke landen* als hoofdthema. In Report Card 7 wordt voor het eerst een overzicht geboden van het welbevinden van de kinderen. Er wordt hiervoor gebruik gemaakt van beschikbare en internationaal vergelijkbare data van 2001 tot 2003.

In Report Card 9 gaat het ook over het welbevinden van de kinderen, maar deze keer staat de ongelijkheid tussen landen voorop. De aandacht gaat vooral uit naar de kinderen die 'achterblijven', de kinderen in de rijke landen wiens welbevinden onder druk staat.

In Report Card 11 gaat het net als Report Card 7 over het algehele welbevinden. In tegenstelling tot Report Card 7 wordt het welbevinden hier uitgesplitst in twee onderdelen. In deel één wordt er gekeken naar "*objectieve*" maten waarin de landen onderling vergelijkbaar zijn, zoals sterftcijfers, gezondheidsrisico's en omgevingsfactoren. In het tweede deel wordt er gekeken naar wat kinderen zelf zeggen over hun welbevinden, het zogeheten *subjectieve welbevinden*. Voor beide deelaspecten wordt gebruik gemaakt van beschikbare en vergelijkbare data van 2009 en 2010. In deel één en twee worden de landen ook weer in een rangorde geplaatst.

Vergelijking tussen landen op Welbevinden

Door de rangordes van Report Card 7 en Report Card 11 naast elkaar te leggen, kan er een vergelijking gemaakt worden tussen de scores op welbevinden van de rijke landen aan het begin van deze eeuw en aan het eind van 2010. Omdat maten en meetmethodes zijn veranderd is het moeilijk om uitspraken te doen op basis van een simpele vergelijking tussen beide Report Cards. Het is echter wel mogelijk om een vergelijking te maken tussen enkele onderliggende gegevens. Dan blijkt dat de meeste landen er in de afgelopen periode op vooruit zijn gegaan. Ook is de rangorde van landen ongeveer gelijk gebleven. Nederland staat met de Scandinavische landen bovenaan in zowel Report Card 7 als Report Card 11. In beide Report Cards behoren Oostenrijk, Hongarije en de Verenigde Staten tot de laagste vier in de rangorde. Waar Portugal met gestegen is van plaats 16 naar plaats 11, is Spanje gezakt van plaats 13 naar plaats 18.

Veelgestelde vragen over de UNICEF-rapportage

Is welbevinden wel de goede titel?

De taaltechnisch meest correcte vertaling van *well-being* zou *welzijn* zijn. Dat woord is in Nederland echter bezet door een specifieke bedrijfssector. Ook daarom is welbevinden (waaronder lichamelijk welbevinden, psychosociaal welbevinden) de meest gebruikte nederlandse term voor *well-being*. Een ander argument daarvoor is dat de Wereldgezondheidsorganisatie in de definitie van gezondheid spreekt van a *state of [...] well-being*. De door UNICEF gehanteerde indicatoren dekken veel gezondheidsaspecten en ook over factoren die deze beïnvloeden (gezondheidsdeterminanten).

Dan nog valt op dat de indicatoren die UNICEF gebruikt vooral over (risico-)gedragingen en omstandigheden van de jeugd gaan. Bij sommige aspecten kan men dan ook beter spreken van *well-becoming* dan *well-being*. Al met al probeert UNICEF een indicatie te geven "hoe de jeugd er in een bepaald land voorstaat" en heeft daarbij gebruik gemaakt van data die voorhanden zijn.

Hoe oud zijn de gegevens?

De gegevens van Report Card 11 stammen uit 2009 en 2010. De tussenliggende tijd tot publicatie was nodig om de gegevens te verzamelen en de vergelijkbaarheid ervan te onderzoeken. Daarom zijn de UNICEF-rapportages nooit helemaal actueel te krijgen.

Het is toch crisis?

De auteurs stellen dat de huidige economische crisis weliswaar een realiteit is, maar betwijfelen of dit veel invloed zou hebben op de resultaten in deze rapportage. Het zijn namelijk vooral kenmerken die niet snel veranderen. Bovendien is de rapportage een vergelijking tussen rijke landen, die allemaal met de economische crisis te maken hebben.

De zorg is de laatste jaren toch juist enorm toegenomen in Nederland?

Dat is waar, maar er is niet veel bewijs dat ook de problematiek onder jongeren zou zijn toegenomen. Toegenomen zorg kan ook betekenen dat zorg eerder dan voorheen wordt ingeschakeld of dat kinderen die vroeger niet voor zorg werden geïndiceerd, dat steeds vaker nu wel worden. Over de verhouding tussen zorgconsumptie en welbevinden doet deze rapportage geen uitspraken.

Waaruit blijkt dat Nederlandse kinderen 'het gelukkigst' zijn?

In het Unicef rapport is er gekeken naar de (objectieve) indicatoren die bijdragen aan het algehele welbevinden van kinderen, omgevingsfactoren en gezondheidsfactoren. Daarnaast is er door Unicef ook gekeken naar het subjectief welbevinden. Hierbij gaat het erom hoe kinderen zelf hun welbevinden ervaren. Om dit te meten is er een index/maat van subjectief welbevinden samengesteld. Deze maat bestaat uit vier componenten waarvan uit onderzoek en literatuur blijkt dat die in belangrijke mate iets zeggen over het ervaren van eigen geluk: tevredenheid met het eigen leven; tevredenheid met leeftijdgenoten en met ouders.

Hieruit blijkt dat nederlandse kinderen hun leven gemiddeld het hoogste rapportcijfer geven, het meeste aangeven goed te kunnen praten met zowel vader als moeder; en hun klasgenoten aardig en behulpzaam vinden. Op basis van de uitkomsten op deze vier componenten is een indexscore berekend en daarop staan de Nederlandse kinderen bovenaan.

Nederlandse provincies in de UNICEF ranglijst

De gepresenteerde schalen geven een indruk van verschillen tussen de Nederlandse provincies. Daarbij doet zich de vraag voor hoe de scores van de individuele provincies zich zouden verhouden tot de rangordes van Unicef.

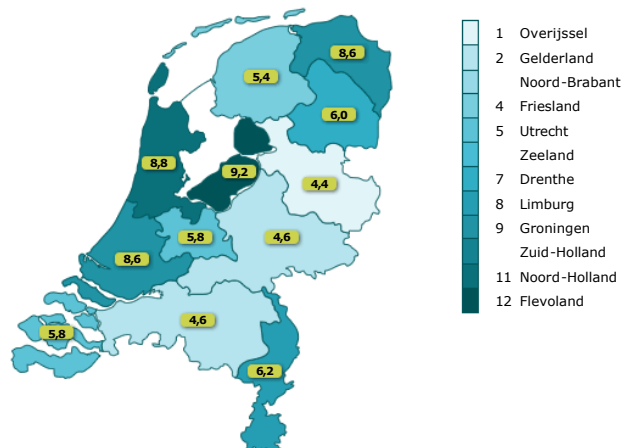
Het is niet goed mogelijk om dat op schaalniveau te doen. Wel op grond van sommige individuele indicatoren, die zowel op internationaal als op provinciaal niveau exact hetzelfde gemeten werden.

Vergelijking Nederlandse provincies met Report Card 11						
indicator	positie Nederland	provincie met minst goede score	waarde	scoort in de buurt van	waarde	UNICEF positie
kinderen in armoede	2	Zuid Holland	11	België	10.3	16
armoedever verschillen	3	Utrecht	29.1	Denemarken	29	21
zuigelingensterfte	16	Flevoland	5.4	Polen	5.2	24
vaccinatiegraad	11	Zeeland	90.0	Letland	90.3	26
kindersterfte	4	Drenthe	19.7	België	19.5	19
deelname kleuteronderwijs	2	Zeeland	92.6	Oostenrijk	92.1	14
deelname voortgezet onderwijs	7	Limburg	86.2	Noorwegen	85.9	13
geen werk of opleiding	6	Limburg	7.4	Zwitserland	7.9	18
gemiddelde Pisa score	3	Flevoland	514.8	Estland	513.6	5
tiernermoederschap	2	Flevoland	9.5	Luxemburg	9.4	11
kamers per persoon	3	Utrecht/ Groningen	1.27	Noorwegen	1.3	6
moord	13	Noord Holland	1.5	Slowakije	1.6	20

Regionale verdeling in Nederland

Nederland scoort wederom erg hoog in de ranglijst van rijke landen. Toch is het welbevinden in Nederland niet gelijk verdeeld.

Wat zou er gebeuren als we de indicatoren die UNICEF verzamelde voor Nederlandse regio's zouden verzamelen en op dezelfde manier zouden rangordenen? Het onderstaande plaatje geeft de verdeling van de uiteindelijke scores zoals bepaald door de onderliggende indicatoren.

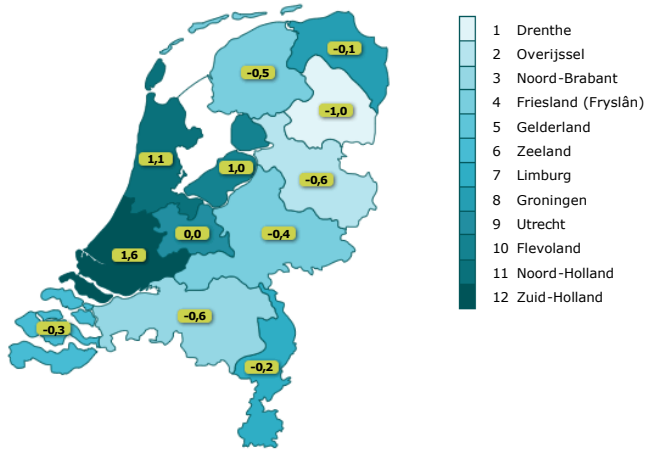

Waarde in figuur: de gemiddelde rangorde op de 5 onderliggende schalen: materieel welbevinden, gezondheid en veiligheid, onderwijs, gedrag en risico's, en huisvesting en omgeving.

Op de volgende pagina's kunt u per specifieke schaal van welbevinden de gegevens verder bekijken.

Materieel Welbevinden

Waarde: Samengestelde score van onderliggende indicatoren. Een lagere score betekent dat het materieel welbevinden hoger is dan in andere provincies.

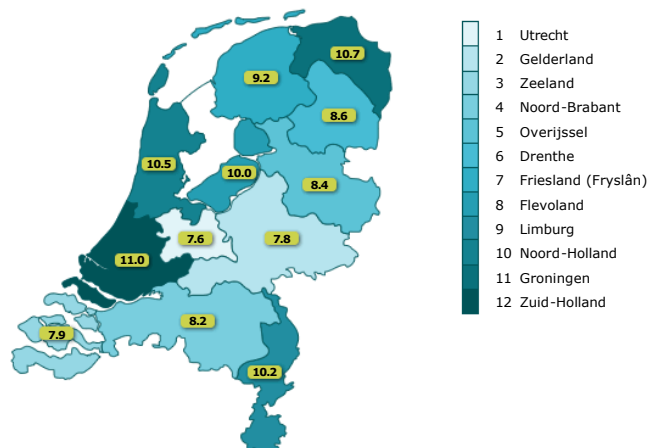

Toelichting: de z-scores van de twee armoede-indicatoren werden gemiddeld, waarna deze score weer werd gemiddeld met de z-scores van de gezinswelvaartmaat. De UNICEF-indicator "Child Deprivation Rate" was niet voorhanden op provinciaal niveau.

Kinderen in armoede

Waarde: Het percentage kinderen per provincie dat leeft in een huishouden met een inkomen onder de lage-inkomensgrens.

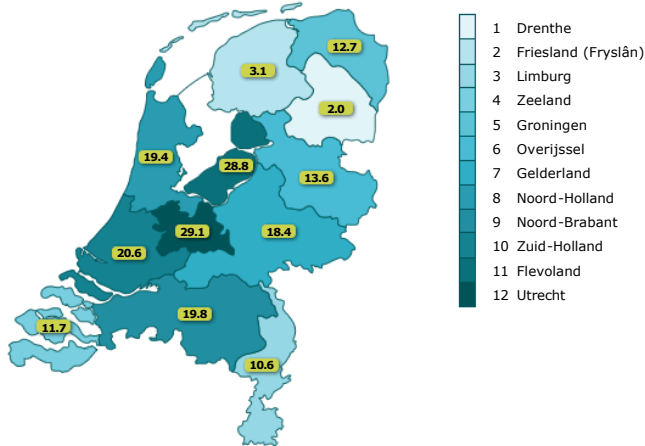

Bron: CBS, 2009. Open [hier](#) de CBS-tabel in een ander venster.

Toelichting: De lage-inkomensgrens is afgeleid van het bijstandsniveau voor een alleenstaande in 1979, toen deze in koopkracht op zijn hoogst was. De grens is voor meerpersoonshuishoudens gecorrigeerd voor verschillen in omvang en samenstelling en geïndexeerd voor prijsontwikkeling. Ter indicatie: voor een 2-oudergezin met 2 kinderen lag deze grens in 2011 op 1810 euro netto per maand.

Armoedever verschillen

Waarde: Het percentage geeft het verschil aan tussen het inkomen in de 10% armste huishoudens en de relatieve UNICEF armoedelijn.

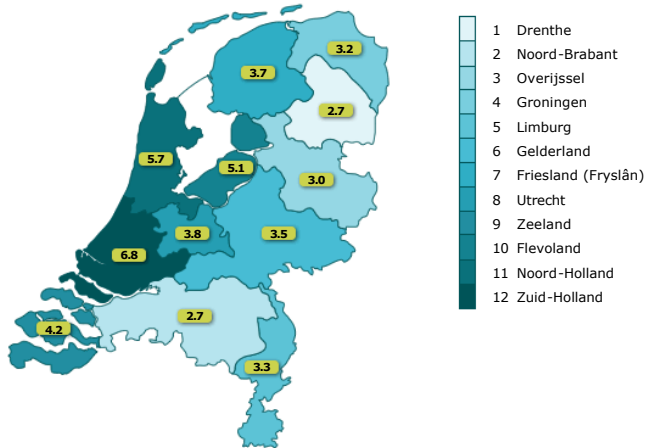

Bron: CBS, 2009

Toelichting: Rekenvoorbeeld: het mediane inkomen van Groningen is 18.100 euro, het gemiddeld inkomen van de laagste 10% groep is 7.900 euro. De UNICEF armoedelijn is de helft van het mediane inkomen, dus 9.050 euro. Het verschil is $9.050 - 7.900 = 1.150$ euro. Dit is 12.7% van 9.050 euro. De waarde voor Nederland als geheel is 18.5%. De berekening betreft gestandaardiseerde inkomens: de besteedbare inkomens zijn gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Gezinswelvaart

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat een lage gezinswelvaart rapporteert.

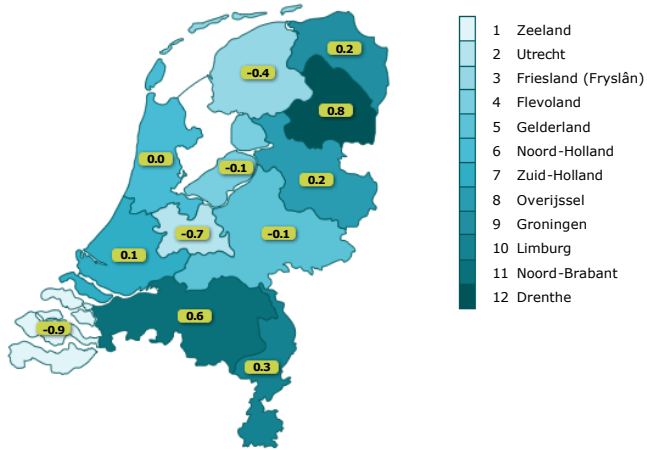

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Aan de jongeren in het HBSC-onderzoek is gevraagd naar indicatoren van de welvaart van het gezin waarin zij leven, zoals het bezit van een auto, computer(s), en of ze het gezin wel eens op vakantie gaat. Vervolgens is hiervan een totaalscore gemaakt. Deze indicator werd hierna voor provincies geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting op de schattingsmethode, lees verder op [deze pagina](#). In het Engels spreken we bij deze indicator van de *Family Affluence Scale*.

Gezondheid en Veiligheid

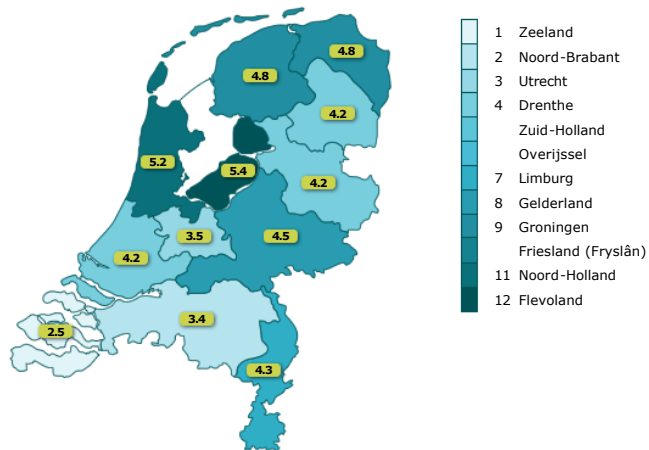
Waarde: Samengestelde score van onderliggende indicatoren. Een lagere getal betekent een hogere score op de dimensie "Gezondheid en Veiligheid".

Toelichting: de z-scores van zuigelingensterfte en laag geboortegewicht werden gemiddeld, waarna deze score weer werd gemiddeld met de z-scores van vaccinatiegraad (omgekeerd) en kindersterfte.

Zuigelingensterfte

Waarde: Zuigelingensterfte per 1000 levendgeborenen per provincie.

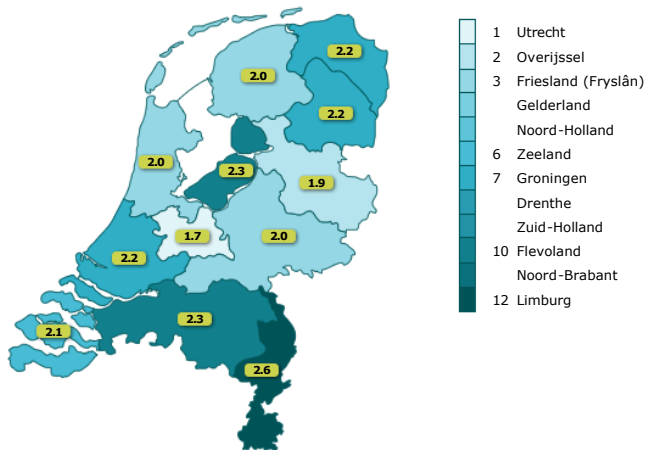

Bron: CBS, 2009

Toelichting: Betreft het aantal kinderen dat overlijdt in de eerste twaalf levensmaanden.

Laag geboortegewicht

Waarde: Het percentage levendgeboren kinderen met een geboortegewicht minder dan 2500 gram.

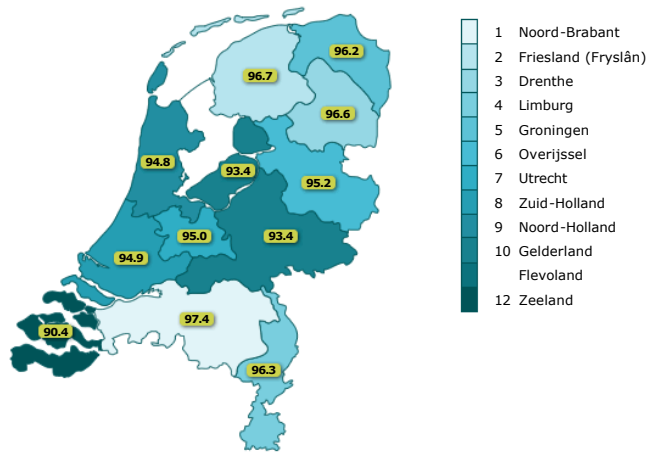

Bron: Stichting Perinatreg, 2009

Toelichting: Betreft kinderen geboren bij een zwangerschapsduur van 37 weken of meer. Dit verklaart het geringere percentage ten opzichte van de Unicef data. CBS rapporteert ook data van geboortes vanaf 24 weken, hetgeen vergelijkbare cijfers met UNICEF oplevert. Een ander verschil met CBS-data is dat de Perinatreg-registratie iets accurater lijkt over postcodegebied van het kind en ook illegale kinderen betreft.

Vaccinatiegraad

Waarde: Het percentage zuigelingen per provincie dat ingeënt is tegen D(K)TP.

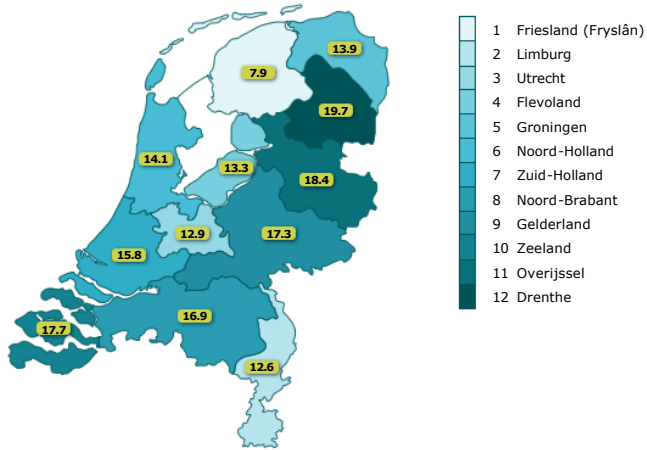

Bron: RIVM; Jeugdmonitor CBS/Jeugdstatline, 2009

Toelichting: Het percentage zuigelingen dat ingeënt is tegen difterie, kinkhoest, tetanus en poliomyelitis.

Kindersterfte

Waarde: Het aantal overledenen tussen 1 en 20 jaar oud per 100,000 per provincie op 31 december 2009.

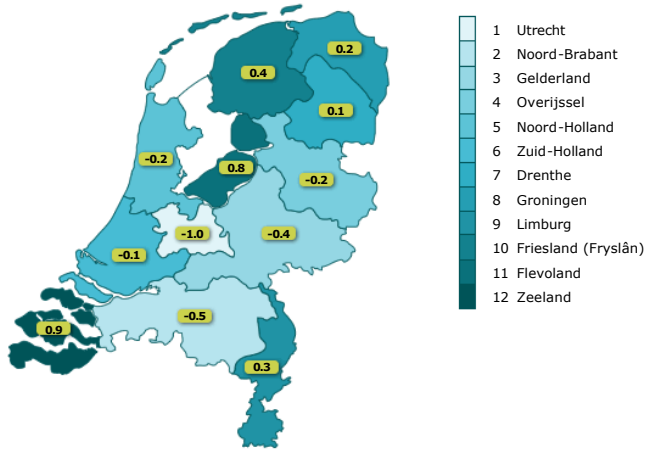

Bron: CBS, 2009

Onderwijs

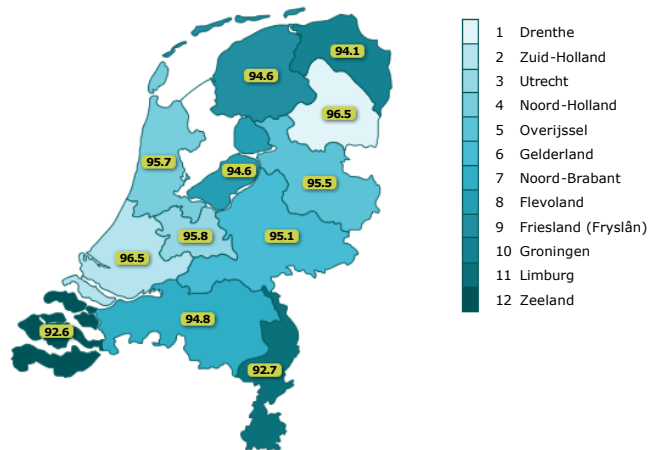
Waarde: Samengestelde score van onderliggende indicatoren. Een lagere score betekent dat het aan onderwijs gerelateerde welbevinden hoger is dan in andere provincies.

Toelichting: de z-scores van de drie participatiematen (deelname kleuteronderwijs, deelname voortgezet onderwijs en het percentage geenwerk of opleiding) werden gemiddeld, waarna deze score weer werd gemiddeld met de (omgekeerde) z-scores van de het PISA-gemiddelde.

Deelname kleuteronderwijs

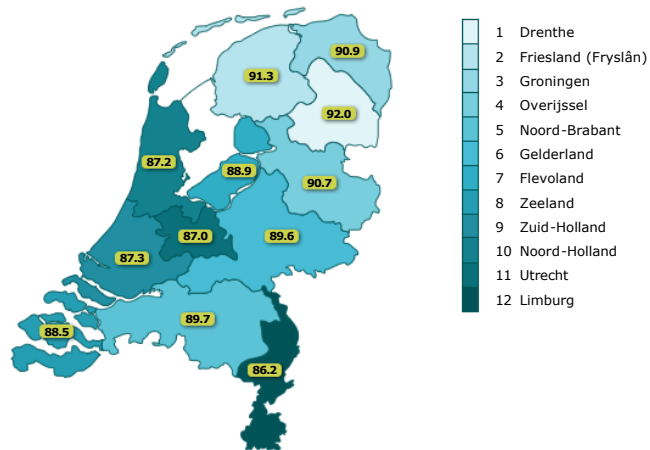
Waarde: Het percentage 4- en 5-jarigen per provincie dat naar de (basis)school gaat.

Bron: DUO; CBS, 2009

Deelname voortgezet onderwijs

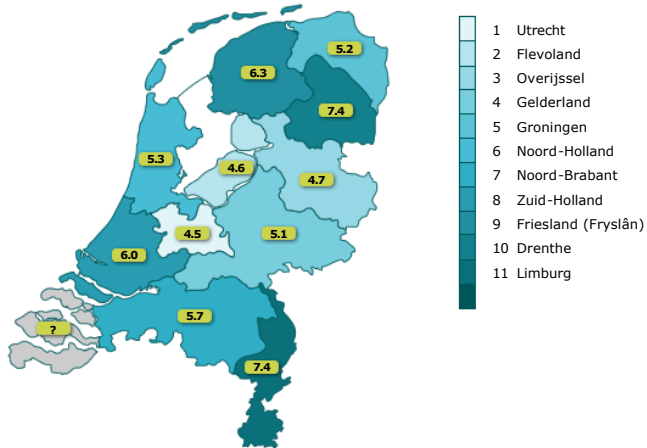
Waarde: Het percentage jongeren tussen 15 en 19 jaar per provincie dat naar school gaat.

Bron: Eurostat, 2009

Geen werk of opleiding

Waarde: Het percentage jongeren van 18-24 jaar per provincie dat niet naar school gaat, niet werkt en geen training o.i.d. volgt

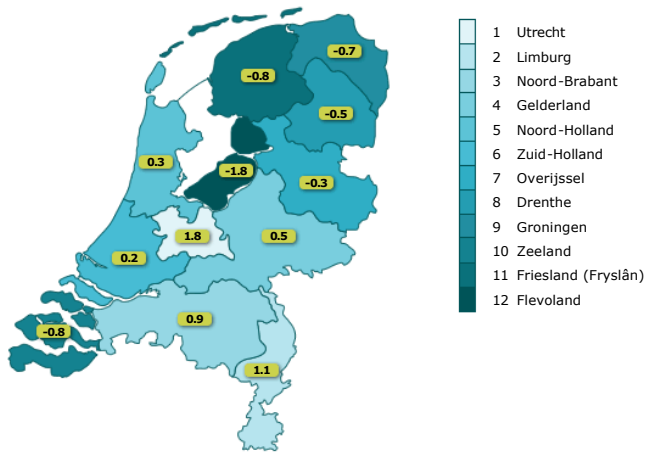

Bron: Eurostat, 2009

Toelichting: De UNICEF cijfers gaan over jongeren van 15-19 jaar. Hierover zijn in Nederland geen provinciale cijfers voorhanden. Over Zeeland zijn geen cijfers beschikbaar.

Onderwijsprestaties

Waarde: Gemiddelde PISA z-score per provincie.

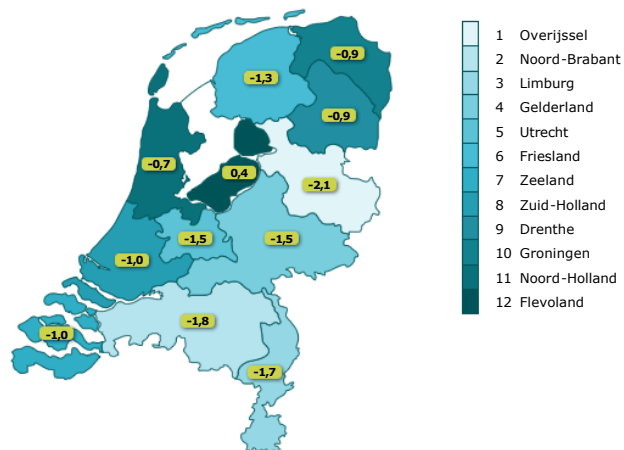

Bron: Cito; CBS, 2009

Toelichting: Het betreft hier de gemiddelde z-score op lezen, wiskunde en natuurwetenschappen. Hoe hoger deze score hoe hoger de gemiddelde PISA-scores. Om de uiteindelijke scores op lezen, wiskunde en natuurwetenschappen te bepalen zijn scores naar schooltype voor autochtone en allochtone 15-jarige leerlingen per provincie gecombineerd met leerlingaantallen. Leerlingen uit de niet-specifieke CBS categorie "VO algemene leerjaren 1-3" zijn in de berekening niet meegenomen.

Gedrag en Risico's

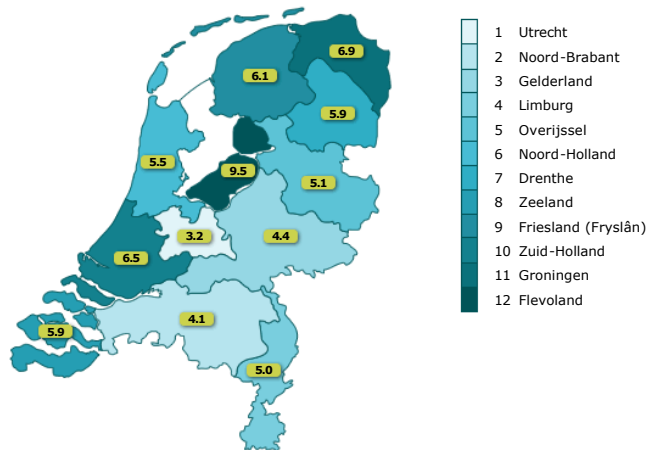
Waarde: Samengestelde score van onderliggende indicatoren. Een lager getal betekent een hogere score voor deze maat van welbevinden.

Toelichting: de z-scores van de vier maten over gezondheidsgedrag (overgewicht, ontbijten, fruit eten en beweging) werden gemiddeld, net als de vier maten voor risicogedrag (tienermoederschap, roken, alcoholgebruik en cannabisgebruik) en de twee maten voor pesten en vechten. Deze drie scores werden vervolgens opnieuw gemiddeld.

Tienermoederschap

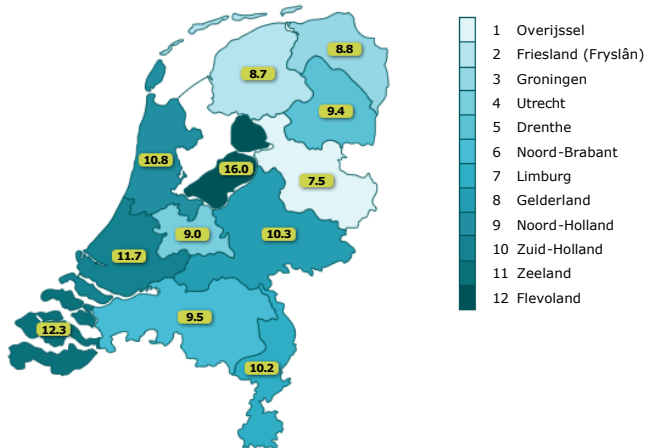
Waarde: Het aantal geboortes per 1000 meisjes/jonge vrouwen van 15-19 jaar per provincie.

Bron: Eurostat, 2009

Overgewicht

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie met overgewicht.

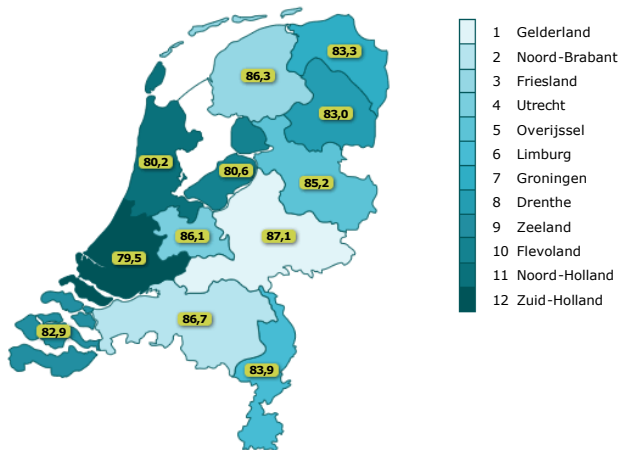
Bron: [HBSC, 2009](#)

Toelichting: Het overgewicht is bepaald door middel van het berekenen van de Body Mass Index (BMI) op basis van door de jongeren zelfgerapporteerd gewicht en lengte. Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Ontbijten

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat elke schooldag ontbijt.

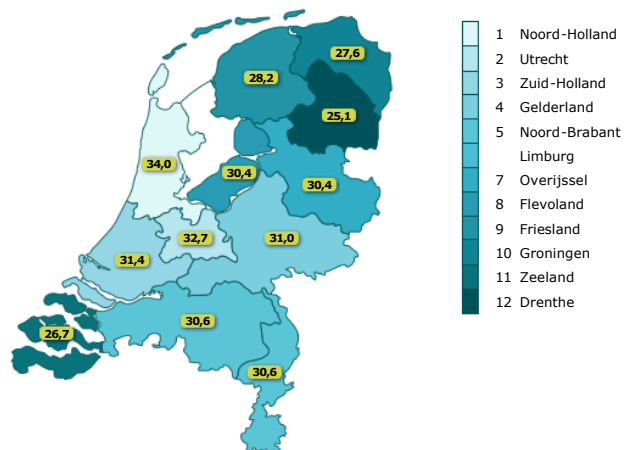

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door het NJi geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Fruit eten

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat elke dag fruit eet.

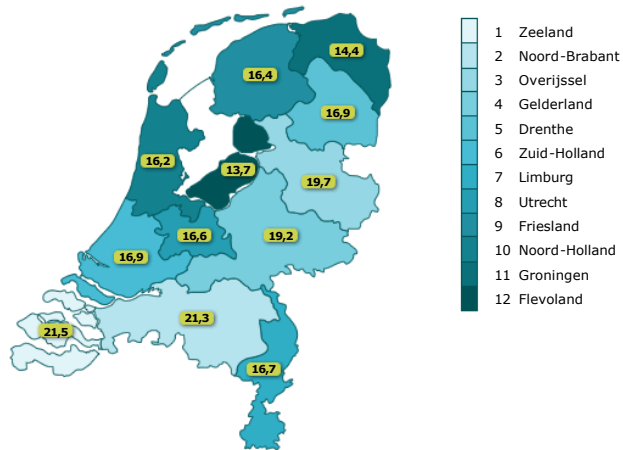

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Bewegen

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat elke dag minimaal een uur gemiddeld tot intensief fysiek beweegt.

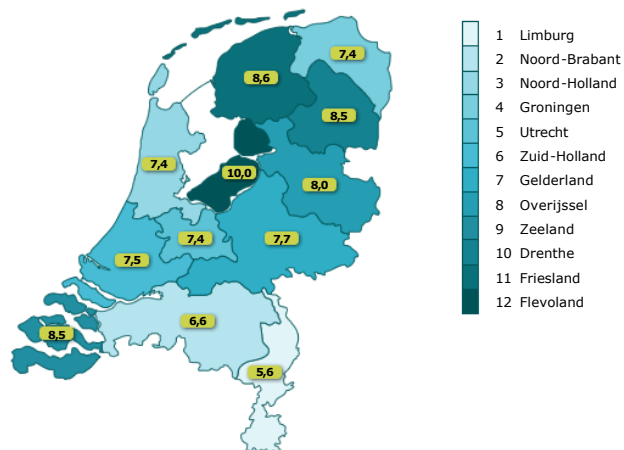

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Roken

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat minimaal eens per week sigaretten rookt.

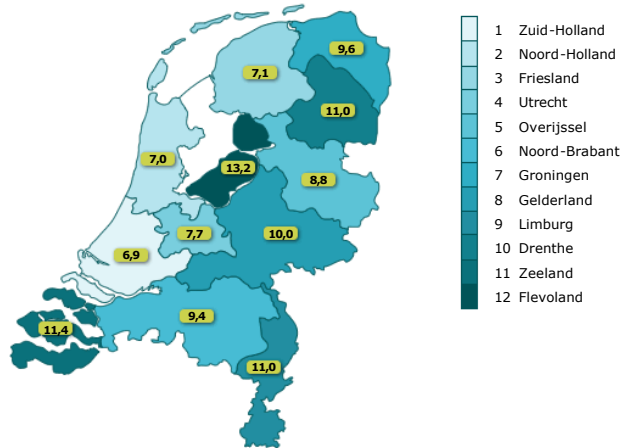

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Alcohol

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat minimaal twee keer dronken is geweest.

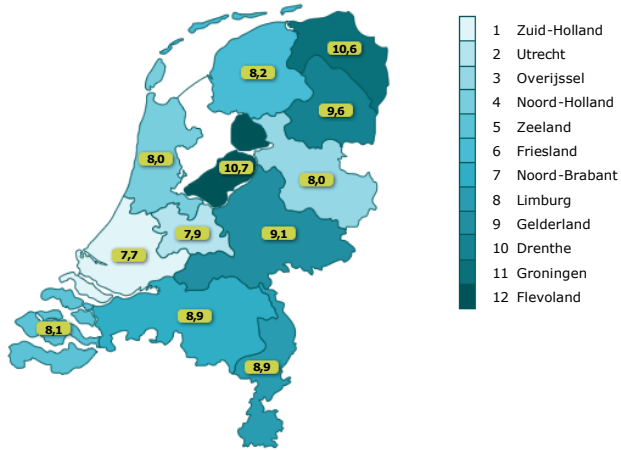

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Cannabis

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat cannabis heeft gebruikt in de voorafgaande 12 maanden.

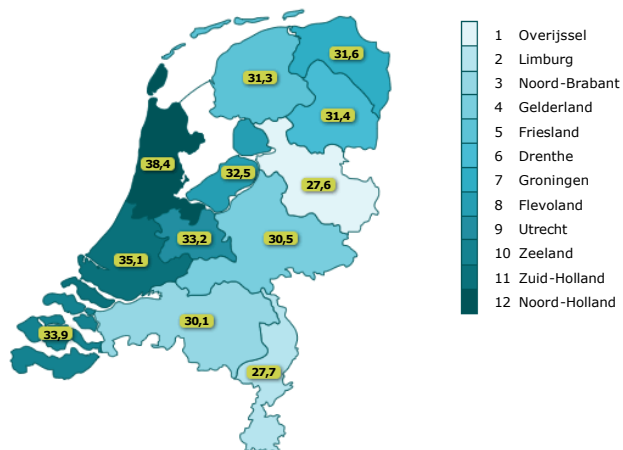

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Vechten

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat in de voorafgaande 12 maanden minimaal één keer betrokken is geweest bij een vechtpartij.

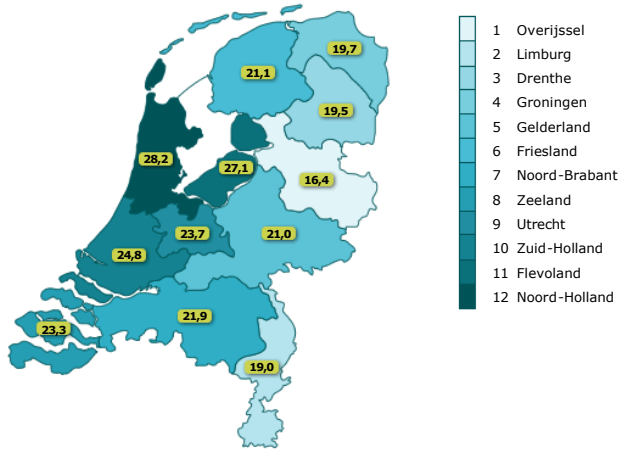

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Gepest worden

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat minimaal één keer gepest is op school in de voorafgaande paar maanden.

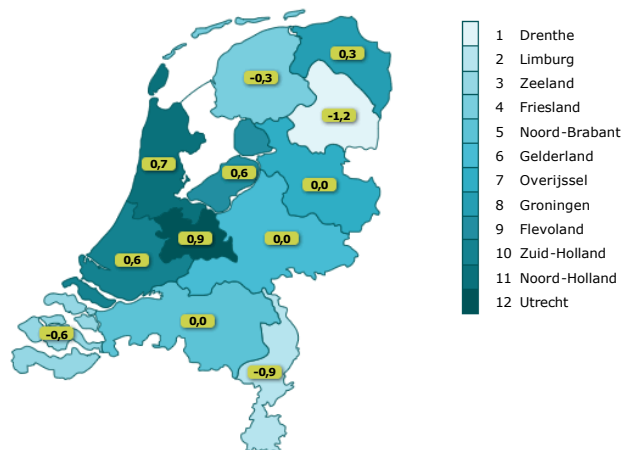
Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Huisvesting en Omgeving

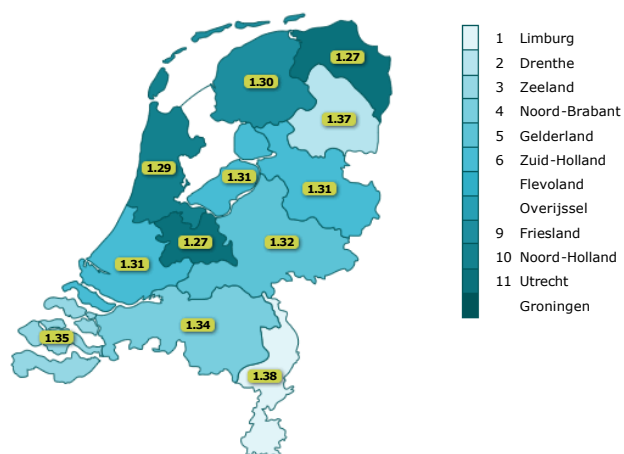
Waarde: Samengestelde score van onderliggende indicatoren. Een lagere score betekent dat het aan de omgeving gerelateerde welbevinden hoger is dan in andere provincies.

Toelichting: de z-scores van de twee maten voor omgevingskwaliteit (aantal moorden en luchtvervuiling) werden gemiddeld. Dit getal werd vervolgens gemiddeld met de (omgekeerde) z-score voor het gemiddeld aantal kamers per persoon

Kamers per persoon

Waarde: Het gemiddeld aantal kamers per inwoner per provincie.

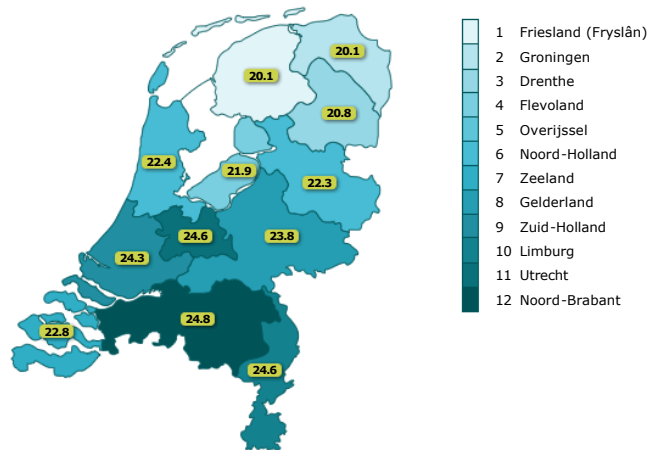

Bron: CBS, 2009

Toelichting: Berekend op basis van totaal aantal kamers van huishoudens met kinderen per provincie, gedeeld door het aantal huishoudens met kinderen. CBS heeft gegevens over het aantal kamers in categorieën: 2 en minder, 3, 4, 5, 6, en 7 en meer. In de berekening is voor de eerste categorie het gemiddelde genomen (1 en 2 kamers wordt 1,5) en voor de laatste 7 kamers. Het aantal kamers per huishoudens met kinderen is berekend door het totaal aantal woningen (onderverdeeld in het aantal kamers) te nemen en hier de huishoudens zonder kinderen (paren zonder kinderen en eenpersoonshuishoudens) van af te trekken.

Luchtverontreiniging

Waarde: De jaargemiddelde fijnstof concentratie (PM10) op basis van de GCN per provincie

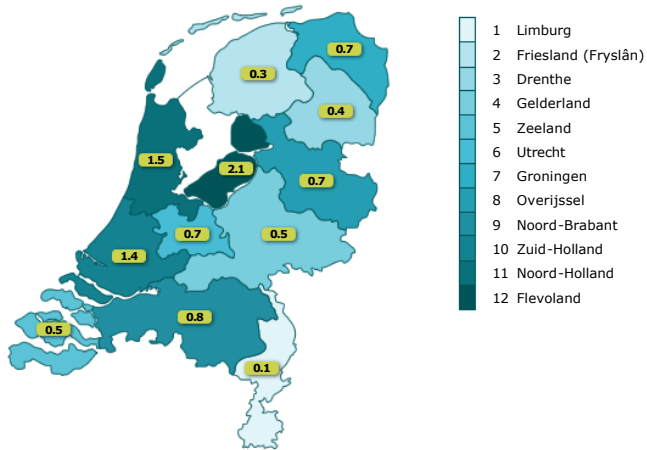

Bron: RIVM, 2009

Toelichting: GCN: Grootschalige Concentratiekaarten Nederland gemaakt door het RIVM. De geleverde concentraties zijn exclusief lokale bijdragen. In sommige gevallen betekent dit dat de daadwerkelijke concentraties op locaties met een lokale bijdrage hoger ligt.

Moord

Waarde: Het aantal moordgevallen per 100.000 inwoners per provincie.

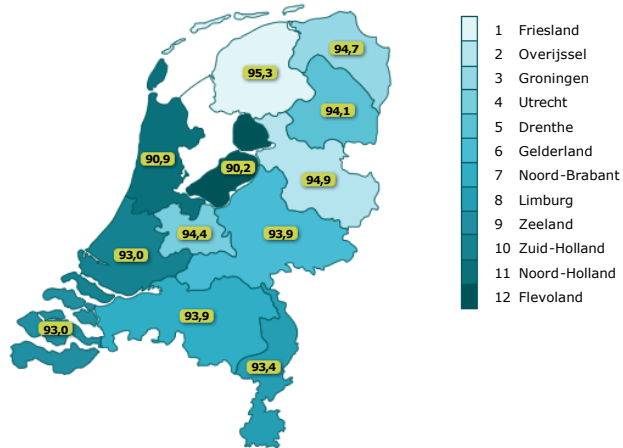
Bron: CBS, 2009

Wat kinderen zelf vinden

UNICEF presenteert ook resultaten uit het HBSC-onderzoek van vragen naar de tevredenheid met het eigen leven en naar de relatie met leeftijdgenoten en ouders. Deze maten doen niet mee in de berekening van de uiteindelijke rangordes, maar we zullen ze hier voor de Nederlands provincies wel weergeven.

Tevredenheid met het leven

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat tevreden is met het eigen leven.

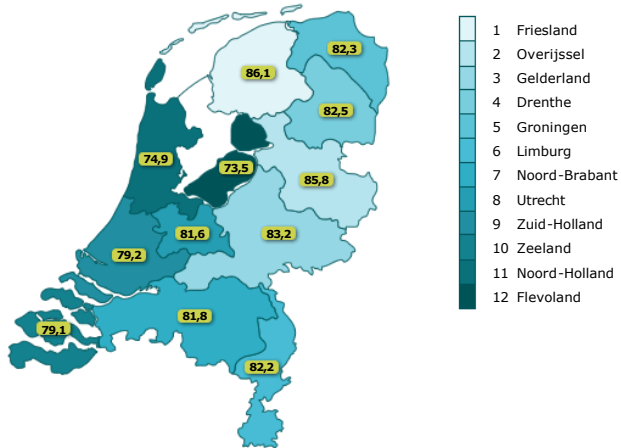

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Het gaat hier om jongeren die de tevredenheid met hun leven (hun 'life satisfaction') een 6 of meer geven op de 11 treden van de 'Cantril Ladder' (life satisfaction ladder). Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Relatie met klasgenoten

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat hun klasgenoten aardig en behulpzaam vindt.

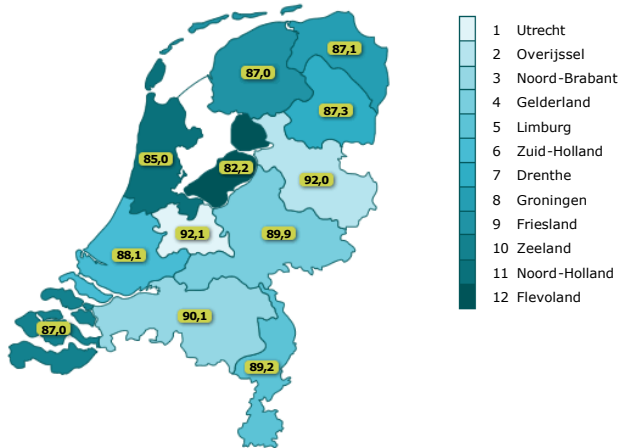

Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Praten met moeder

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat makkelijk praat met hun moeder.

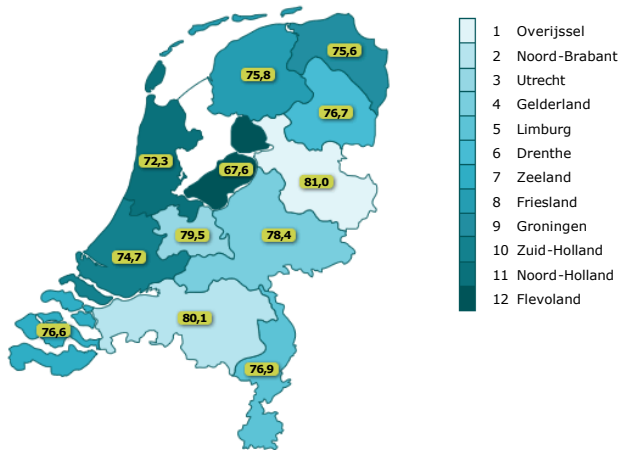
Bron: HBSC, 2009

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).

Praten met vader

Waarde: Schatting van het percentage jongeren van 11-16 jaar per provincie dat makkelijk kan praten met hun vader.

tekst onder de de kaart

Bron: [HBSC, 2009](#)

Toelichting: Deze indicator werd door NJI geschat door middel van de VAAM-methode. Het HBSC-onderzoek rapporteert zelf niet op provinciaal niveau. Voor een toelichting, lees verder op [deze pagina](#).